

GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 1
Rotel 14

DOM
2021-11-02
Jönköping

Mål nr
T 2236-20

Sid 1 (19)

Kärande

Net at Once Sweden AB, 556506-3491
Box 177
351 04 Växjö

Ombud: Advokat Richard Sahlberg och biträdande jurist Erik Jagbrant
Foyen Advokatfirma KB
Södergatan 22
211 34 Malmö

Svarande

TreSve Fiber ideell förening, 802503-7543
Grusdalsvägen 22
233 93 Svedala

Ombud: Jur.kand. Peter Friis
Zacco Sweden AB
Box 5581
114 85 Stockholm

SAKEN

Klander av skiljedom

KLANDRAD SKILJEDOM

Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut den 18 maj 2020 i skiljemål F 2019/157

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten upphäver skiljedomen meddelad av Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut den 18 maj 2020 i skiljemål F 2019/157.

Hovrätten avslår Net at Once Sweden AB:s yrkande om ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

Dok.Id 374310

Postadress
Box 2223
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hovrättsgränd 4

Telefon
036-15 69 00
E-post: gota.hovratt@dom.se
www.gotahovratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Allmänt

Net at Once Sweden AB ("Net at Once") är en internetleverantör med kunder i hela Sverige.

Anders Linde och Daniel Ohlin undertecknade den 23 maj 2016 ett dokument med rubriken "Stadgar för TreSve Fiber". TreSve Fiber ideell förening ("TreSve Fiber") tilldelades den 3 augusti 2016 ett organisationsnummer som ideell förening av Skatteverket.

Parterna har olika uppfattningar om TreSve Fiber är en ideell förening.

Den 14 september 2016 hölls ett möte mellan TreSve Fiber, Net at Once och ett tredje bolag. Av mötesanteckningarna framgår att parterna åtog sig att genomföra vissa åtgärder hänförliga till fiberutbyggnad.

TreSve Fiber ingick den 3 oktober 2016 ett avtal med Svedala kommun om att kostnadsfritt under 25 år få utnyttja kommunens kanalisationer. Dagen efter ingicks motsvarande avtal med Trelleborgs kommun.

Den 3 november 2016 ingick Net at Once och TreSve Fiber ett avtal ("Avtalet"), som även har kompletterats genom tilläggsavtal. TreSve Fiber skulle i huvuddrag verka för att Net at Once skulle få leverera sina tjänster inom ett visst område. Enligt Avtalet ska viss kickback (en sorts ersättning) utgå som ersättning till TreSve Fiber för dess tjänster enligt Avtalet.

Skiljeförfarandet

TreSve Fiber påkallade i slutet av november 2019 skiljeförfarande mot Net at Once och yrkade bl.a. betalning. Grunden för talan var att TreSve Fiber menade sig ha uppfyllt sina skyldigheter enligt Avtalet, varför ersättning i form av kickback skulle utgå. En skiljeklausul i Avtalet åberopades. Av den åberopade klausulen framgår att tvist ska avgöras genom skiljedom enligt regler för förenklat skiljeförfarande vid Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut och att skiljenämndens säte ska vara Växjö.

Net at Once kom in med svaromål den 7 januari 2020 och invände att bolaget inte godtog att TreSve Fiber hade rättskapacitet, eftersom TreSve Fiber inte var en ideell förening. I övrigt

bestred Net at Once talan i dess helhet. Som grund för bestridandet gjorde Net at Once bl.a. gällande att TreSve Fiber begått avtalsbrott och agerat illojalt.

TreSve Fiber bestred den 15 januari 2020 Net at Onces påstående om att TreSve Fiber saknade rättskapacitet samt yttrade sig över svarsskriften.

Den 31 januari 2020 utsågs advokaten Christel Rockström till skiljeman. Målet hänsköts den 4 februari 2020 till skiljemannen.

Den 10 februari 2020 ägde ett telefonmöte rum varvid skiljeförfarandets genomförande diskuterades. Net at Once begärde samma dag att målet skulle avvisas.

En tidsplan skickades ut till parterna den 11 februari 2020 av vilken det bl.a. följde att slutförhandling skulle hållas den 17 april 2020. Parterna kom överens om att platsen för förhandlingen skulle vara i Zacco Sweden AB:s lokaler i Malmö, vilket skiljedomaren informerades om den 12 februari 2020.

Den 25 februari 2020 beslutade skiljedomaren att Net at Onces avvísningssyrkande skulle prövas först i samband med den slutliga skiljedomen.

Under handläggningen förekom skriftväxling och båda parterna yrkade edition avseende vissa handlingar. Vissa handlingar har även utväxlats mellan parterna under skiljeförfarandet.

Parterna kom överens om att Net at Onces båda ombud, TreSve Fibers ombud och TreSve Fibers åberopade förhörspersoner skulle delta på plats i Zacco Sweden AB:s lokaler i Malmö vid slutförhandling. Som teknisk plattform för förhandlingen föreslogs Skype For Business eller Microsoft Teams. Skiljemannen informerades om överenskommelsen samt att Net At Onces förhörspersoner Jerry Bengtsson och Oskar Samuelsson skulle höras via länk (Skype eller Teams).

Den 16 april 2020 ställdes slutförhandlingen in och bokades om till den 30 april 2020.

Skiljedomaren meddelade parterna den 28 april 2020 att förhandlingen skulle hållas via länk.

Slutförhandling hölls den 30 april 2020 via Skype for Business varvid skiljemannen förklarade handläggningen av skiljeförfarandet avslutad, med undantag för frågan om kostnadsräkning.

Skiljedomaren informerade även att slutlig skiljedom skulle meddelas den 18 maj 2020 och att meddelad skiljedom skulle innehålla domskäl enligt parternas begäran.

Den 6 maj 2020 begärde TreSve Fiber att handläggningen skulle återupptas och yrkade bl.a. att stadgar daterade 11 juli 2016 skulle få återopas. Skiljedomaren avslog begäran följande dag.

Den 18 maj 2020 meddelades slutlig skiljedom. Genom domen avslogs Net at Onces yrkande om avvisning och bolaget förpliktigades att betala 122 172 kr och ränta till TreSve Fiber. Net at Once skulle även lämna ut ett komplett och korrekt underlag för fakturering av kickbacken avseende viss tidsperiod till TreSve Fiber samt betala skiljedomskostnaderna. Den 20 maj 2020 rättades domen då beslut att Net at Once även skulle betala TreSve Fibers rättegångskostnader fallit bort.

Net at Onces klander av skiljedomens kom in till Göta hovrätt den 9 juli 2020.

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Net at Once har yrkat att hovrätten ska upphäva skiljedomens.

TreSve Fiber har motsatt sig Net at Onces yrkande.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER

Net at Once

Net at Once har inte förlorat sin rätt att invända mot skiljeavtalets giltighet.

Skiljedomens omfattas inte av ett giltigt skiljeavtal eftersom TreSve Fiber aldrig har haft rättskapacitet och därmed inte var behörigt att ingå skiljeavtalet eller påkalla skiljeförfarandet. Om TreSve Fiber ska anses ha haft rättskapacitet har TreSve Fiber, på grund av den bedrivna verksamheten, förlorat rättskapacitet att ingå skiljeavtalet eller påkalla skiljeförfarandet. Under alla omständigheter har TreSve Fiber inte haft rättskapacitet för att påkalla

skiljeförfarandet, som avser fordringar vilka har sin grund i ekonomisk verksamhet utanför syftet och verksamhetsföremålet enligt TreSve Fibers åberopade stadgar.

Det har förekommit handläggningsfel som inte vållats av Net at Once och som sannolikt påverkat utgången i målet.

TreSve Fiber

Net at Once saknar rätt att invända mot skiljeavtalets ogiltighet.

TreSve Fiber är en ideell förening med rättskapacitet.

Det saknas stöd för Net at Ones påståenden om fel under handläggningen. Under alla omständigheter finns det inget som tyder på att det förekommit fel som kan antas ha påverkat utgången i målet.

UTVECKLING AV TALAN

Net at Once

Är skiljeavtalet giltigt?

Net at Once har inte förlorat rätten att göra invändningen gällande eftersom det redan under skiljeförfarandet tydligt invändes mot att skiljedomaren inte var behörig att pröva tvisten med hänsyn till TreSve Fibers bristande rättskapacitet. Net at Once har under skiljeförfarandet framställt ett formellt avvisningsyrkande grundat på TreSve Fibers bristande rättskapacitet.

Invändningen om bristande rättskapacitet är definitionsmässigt hänförlig till både huvudavtalet och skiljeavtalet. Att en part inte är rättskapabel innebär att det inte finns ett giltigt skiljeavtal. Oaktat det inte var nödvändigt har Net at Once även uttryckligen invänt att det inte finns något giltigt skiljeavtal mellan parterna. Net at Once har aldrig accepterat att TreSve Fiber har rättskapacitet eller att skiljedomaren varit behörig att pröva tvisten. Net at Once har dock förhållit sig till skiljedomarens beslut meddelat den 25 februari 2020 om att avvisningsyrkandet skulle prövas först i skiljedomen.

Net at Once har inte egenhändigt formulerat Avtalet genom advokat Henrik Olofsson utan Anders Linde har gjort flera ändringar och tillägg i det överskickade avtalsutkast.

Såväl negativa som positiva avgöranden i behörighetsfrågan kan överklagas eller klandras vid prövning i hovrätten. Hovrätten ska därför pröva frågan om rättskapaciteten helt fritt från skiljedomarens bedömningar.

Det åvilar TreSve Fiber att styrka samtliga omständigheter till grund för påstådd rättskapacitet.

TreSve Fiber är antingen en oregistrerad ekonomisk förening eller ett enkelt bolag.

Att TreSve Fiber tilldelats ett organisationsnummer innebär inte att det fått rättskapacitet. Bevisvärdet av ett sådant beslut bör i det här fallet vara obefintligt eftersom beslutet fattats på felaktiga grunder. Skatteverket ifrågasatte redan utifrån ansökningshandlingarna om TreSve Fiber verkligen utgjorde en ideell förening med hänsyn till ändamålet med föreningen och oklarheterna kring föreningens medlemmar. Vid efterföljande kontakt med Skatteverket har Daniel Ohlin bl.a. förklarat att TreSve Fiber inte på något sätt kommer vara inblandat i affären mellan Net at Once och slutkund och att TreSve Fibers enda verksamhet av ekonomisk natur kommer bestå i avtalen med kommunerna. Daniel Ohlin har vidare varit medveten om att TreSve Fiber skulle kunna behöva registreras som en ekonomisk förening om TreSve Fiber bedrev annan eller mera omfattande verksamhet än den som han angivit till Skatteverket.

I realiteten har TreSve Fiber i förhållande till Net at Once bedrivit verksamhet som i vid mening utgör handelsagentur, ensamåterförsäljning eller liknande. Anders Linde har i överskickade avtalsutkast också benämnt TreSve Fiber som återförsäljare. TreSve Fiber har åtagit sig att varaktigt verka för försäljning av Net at Onces tjänster inom ett visst geografiskt område. TreSve Fiber har agerat utifrån ett affärsmässigt upplägg i syfte att självt gynnas ekonomiskt. TreSve Fiber har verkat på en redan konkurrensutsatt marknad och vidtagit åtgärder för att försöka slå ut konkurrerande internetleverantörer och hindra bredbandsutbyggnaden i området i mån denna inte skulle inbringa slutkunder till Net at Once. TreSve Fibers ersättning för utförande av uppdraget är provisionsbaserad och uppgår till 10 procent av Net at Onces omsättning från försäljningar till slutkund. Avtalet täcker och överskrider TreSve Fibers verksamhetsändamål enligt stadgarna och med anledning av konkurrens- och exklusivitetsklausulerna i Avtalet kan TreSve Fibers hela verksamhet

likställas med TreSve Fibers roll i Avtalet. Ingen annan eller mera verksamhet än vad som följer av Avtalet har bedrivits i TreSve Fiber. All omsättning i TreSve Fiber avser Avtalet med Net at Once.

TreSve Fibers verksamhet har vidare varit närmast identisk med ett av Daniel Ohlins vinstdrivande aktiebolag, Bredbandskompetens Sweden AB. Enligt återförsäljaravtal mellan Net at Once och Bredbandskompetens Sweden AB, daterat den 10 augusti 2016, ska Bredbandskompetens Sweden AB verka som återförsäljare av Net at Onces tjänster och ska för utförande av uppdraget få provisionsbaserad ersättning, benämnd kickback, motsvarande 10 procent av försäljningar till slutkund.

TreSve Fiber uppfyller inte kraven på en ideell förening. Den fasta organisationen saknas och TreSve Fiber är inte en öppen sammanslutning. Utifrån vilka som påstås vara medlemmar i TreSve Fiber framstår det som att endast familjemedlemmar till Daniel Ohlin och Anders Linde får vara medlemmar.

Det går inte att identifiera vilka stadgar som är gällande i TreSve Fiber. Beslut av kompetent beslutsfattare att faktiskt anta stadgarna har inte visats. I skiljeförfarandet har stadgar daterade 23 maj 2016 och undertecknade av Daniel Ohlin och Anders Linde åberopats. TreSve Fiber underströk under skiljeförfarandet med bestämdhet att dessa stadgar gäller. Genom att begära att handläggningen skulle återupptas har TreSve Fiber medgett att de åberopade stadgarna inte är gällande. TreSve Fiber har inte preciserat vilka stadgar som åberopas i hovrätten. Stadgarna kan således inte läggas till grund för ett positivt avgörande om TreSve Fibers rättskapacitet.

TreSve Fiber har inte tillämpat stadgarna i praktiken. Som exempel kan nämnas att styrelsens sammansättning ändrats i strid med stadgarna, antalet medlemmar i styrelsen enligt styrelseprotokollet strider mot antalet angivna i stadgarna och bokslut har inte upprättats i enlighet med stadgarna. Under skiljeförfarandet har TreSve Fiber förklarat att det anser sig stå helt fritt att avvika från stadgarna när det gäller TreSve Fibers ”interna angelägenheter”.

TreSve Fiber har uppgett att det hade fyra medlemmar vid bildandet men de uppvisade stadgarna innehåller endast underskrifter av Anders Linde och Daniel Ohlin.

Ersättningen för kickback har inte syftat till att enbart finansiera verksamheten. Avkastningen enligt Avtalet står inte i proportion till någon arbetsinsats eller kostnader för medlemmarna. Både Anders Linde och Daniel Ohlin har i förhör under skiljeförfarandet uppgett att de enbart har kostnadsanspråk för utlägg, men vägrat att besvara frågor avseende utläggens storlek. Utläggen, som enligt Anders Linde och Daniel Ohlin avser kostnader för lokaler, fikor, bilkörning och liknande överstiger enligt Net at Ones uppfattning inte 25 000 kr. Vidare har inga medlemsavgifter erlagts och medlemmarna har inte haft för avsikt att själva på något sätt bekosta TreSve Fibers verksamhet. Det har varit fråga om ett affärsmässigt upplägg.

TreSve Fibers syfte har inte varit ideellt utan avsikten har varit att bedriva ekonomisk verksamhet i syfte att ekonomiskt gynna dess medlemmar. Vid upphörande av TreSve Fiber ska tillgångarna delas mellan medlemmarna. Daniel Ohlin och Anders Linde är permanenta medlemmar.

TreSve Fiber har inte bedrivit någon annan verksamhet än enbart kommersiell sådan. Avtalet har syftat till att gynna TreSve Fiber ekonomiskt. TreSve Fibers fordran har sin grund i ekonomisk verksamhet som faller utanför TreSve Fibers stadgar och ramen för ideell verksamhet.

Av stadgarna framgår att TreSve Fiber ska vara märkesoberoende. TreSve Fiber har även självt marknadsfört sig som en förening med ideellt syfte att verka för bredbandsutbyggnad på landsbygden. Vidare förespeglas att TreSve Fiber inte har någon koppling till någon särskild leverantör eller något ekonomiskt intresse av bredbandsutbyggnaden. Detta trots att det fanns ett avtal med Net at Once om exklusivitet och ersättning för kickback.

Handläggningsfel

Vid bedömning av TreSve Fibers rättskapacitet har skiljedomaren varken prövat Net at Ones bestridandegrund att de åberopade stadgarna inte är gällande eller beaktat all bevisning då hon underlåtit att beakta Daniel Ohlins uppgifter om reviderade stadgar och att TreSve Fiber inte arbetat efter de åberopade stadgarna. Domskälen berör inget av detta och en uttrycklig redogörelse var att förvänta. Det råder en presumtion att dessa angivna förhållanden inte beaktats och det finns inget i domskälen som tyder på att skiljedomaren faktiskt beaktat samtliga bestridandegrunder eller all bevisning.

Skiljedomen har enbart allmänt konstaterat att innehållet i de åberopade stadgarna uppfyller nödvändiga rekvisit för rättskapacitet. Frågan om de ingivna stadgarna uppfyller rekvisiten är en fråga helt skild från om stadgarna är gällande för TreSve Fiber, varvid det sistnämnda är en förutsättning för att komma fram till att TreSve Fiber har rättskapacitet. Om skiljedomaren prövat bestridandegrunden hade slutsatsen varit att åberopade stadgar inte är gällande och att TreSve Fiber därmed inte visat att det har rättskapacitet.

Skiljedomaren har berövat Net at Once rätten till muntlig förhandling. Detta genom att tillåta TreSve Fiber att utestänga Net at Once från den bestämda fysiska platsen för slutförhandling.

Net at Once har rätt till muntlig förhandling om inte parterna bestämt något annat. Parterna har också under skiljeförfarandet begärt muntlig förhandling och kommit överens om att slutförhandling skulle hållas i Zacco Sweden AB:s lokaler i Malmö. Skiljedomaren har beslutat om datum, tid och plats för slutförhandlingen enligt parternas överenskommelse. Parterna har sedan närmare kommit överens om att vid slutförhandling ska Net at Ones båda ombud, TreSve Fibers ombud och TreSve Fibers åberopade förhörspersoner delta på plats i Zacco Sweden AB:s lokaler i Malmö, vilket skiljedomaren informerats om.

Skiljedomaren har vidare berövat Net at Once rätten till muntlig förhandling genom att självant ha bestämt platsen för slutförhandling till via länk. Beslutet om ny plats skedde utan Net at Ones samtycke och i strid med träffad partsöverenskommelse och eget tidigare meddelat beslut om platsen för slutförhandling. En videokonferens utgör inte muntlig förhandling och Net at Once har inte samtyckt till annat förfarande.

Under alla omständigheter fattades skiljedomarens beslut inte inom skälig tid då detta meddelades två dagar innan inplanerad slutförhandling. Net at Once lämnade protest mot beslutet.

Skiljedomarens handläggning strider mot principen om partsautonomi och bestämmelserna i lagen om skiljeförfarande och i Regler för Förenklat Skiljeförfarande.

Net at Once har inte fått hålla motförhör på plats med förhörspersoner som varit av central betydelse för utgången i målet under samma förutsättningar som TreSve Fiber. I förhandlingssalen närvarade endast TreSve Fibers ombud och TreSve Fibers åberopade

förhörspersoner Anders Linde och Daniel Ohlin medan Net at Onces ombud tvingades närvara via länk. Handläggningen har utgjort ett allvarligt åsidosättande av ett grundläggande krav på rättssäkerhet och Net at Once har lämnat protest mot handläggningen.

Handläggningsfelen är så allvarliga att de ska presumeras ha påverkat utgången.

TreSve Fiber

Är skiljeavtalet giltigt?

Om en part vill invända att skiljeavtalet är ogiltigt är det inte tillräckligt att påstå och argumentera för att huvudavtalet är ogiltigt. Invändningen om att Avtalet skulle vara ogiltigt grundar sig i princip helt och hållet på TreSve Fibers påstått bristande rättskapacitet. Det påstås däremot inte att det skulle föreligga någon ogiltighetsgrund hänförligt till Avtalet som sådant. Skiljeklausulen har överhuvudtaget inte ifrågasatts. Bolaget har inte förbehållit sig rätten att klandra varken beslutet den 25 februari 2020 eller kommande skiljedom.

Net at Once har upprättat Avtalet och låtit en advokat granska det innan Avtalet undertecknades. Bolaget har varit väl införstått med Avtalet och dess olika delar. Net at Once har även varit fullt införstått med att TreSve Fiber är en ideell förening och på vilka premisser dess verksamhet bedrivs.

Det ligger i skiljeavtalet att parterna härigenom av sagt sig möjligheten att vid domstol få en skiljedom överprövad på materiell grund. Det kan aldrig bli tal om en materiell överprövning, vare sig i fråga om bevisning eller den rättsliga bedömningen.

I den mån TreSve Fiber har bevisbördan för att föreningen har rättskapacitet har TreSve Fiber med god marginal uppfyllt den; både såvitt avser ursprunglig och alltjämt existerande rättskapacitet. Skiljedomaren har gjort en ingående, omfattande och noggrann prövning av frågan och det föreligger ingen anledning att ifrågasätta dennes bedömning.

Skatteverket har tilldelat TreSve Fiber ett organisationsnummer. Myndighetens prövning är relativt ingående och förutsätter förekomsten av just de omständigheter som krävs för att en ideell förening med rättskapacitet ska anses föreligga. Skatteverkets beslut är inte villkorat av att föreningen bedriver eller inte bedriver viss typ av verksamhet.

Rekvisiten avseende handelsagentur är inte uppfyllda då TreSve Fiber varken bedriver näringsverksamhet eller sluter avtal för Net at Onces räkning. Lagen om handelsagentur är således varken direkt eller indirekt tillämplig.

Det finns inga omständigheter hänförliga till TreSve Fibers bildande som ger skäl att ifrågasätta att föreningen hade rättskapacitet när Avtalet ingicks. Någon regelrätt medlemsförteckning varken förs eller krävs. TreSve Fiber är öppen för nya medlemmar som vill verka i enlighet med föreningens stadgar och främja dess verksamhet. Föreningen hade fyra medlemmar vid bildandet. Det är inte endast familjemedlemmar som kan bli medlemmar men inga andra har anmält intresse eller velat engagera sig.

Genom antagandet av stadgar är TreSve Fiber en vederbörligen bildad ideell förening och därmed en juridisk person med rättskapacitet. Stadgarna som antagits har sådant innehåll och fullständighet att en ideell förening ska anses föreligga. Det är endast fråga om mindre skillnader mellan de olika versionerna av stadgarna och detta förhållande saknar betydelse i saken. Kopian av föreningens stadgar utgör varken ett exklusivt bevismedel eller den enda bevisningen för att föreningen är vederbörligen bildad och erhållit rättskapacitet. Vidare har Net at Once under processen med största sannolikhet varit medveten om att TreSve Fiber av misstag givit in en äldre utgåva av stadgarna. Eftersom skiljedomaren avslagit begäran om återupptagande av handläggningen och lämnat materialet utan avseende torde vidare saken vara av marginell betydelse.

TreSve Fiber har inte agerat i strid med stadgarna eller i strid med vad som kommunicerats till presumtiva fiberkunder.

Den bedrivna verksamheten har hittills inte genererat några inkomster. De utgifter som föreningen haft har bekostats av föreningens medlemmar men det är omöjligt för föreningens medlemmar att på permanent bas bekosta TreSve Fibers verksamhet med egna medel. För att syftena i stadgarna ska kunna realiseras krävs att Net at Once, som dessutom är den av parterna som drar den kommersiella nyttan av samarbetet, betalar ersättning enligt Avtalet. TreSve Fiber har genom dess medlemmar lagt ned ett synnerligen omfattande arbete för att fullgöra sina åtaganden.

Det finns inte något hinder för en ideell förening att bedriva näringsverksamhet. Att en förening bedriver viss ekonomisk verksamhet som även ligger i medlemmarnas intresse är inte tillräckligt för att den ska registreras som en ekonomisk förening. TreSve Fiber bestrider att föreningen skulle vara ett enkelt bolag eller en oregistrerad ekonomisk förening.

Att föreningen inte bedrivit annan verksamhet betyder inte att föreningen är hindrad att göra så. Alla åtgärder som utförts enligt Avtalet är helt i linje med vad föreningen enligt dess stadgar ska ägna sig åt. Syftet har inte varit att främja medlemmarnas ekonomiska intressen utan att aktivt verka för utbyggnaden av högkvalitativ internetuppkoppling på landsbygden och andra områden som bedömts som mindre attraktiva av operatörer. Den rätt till ersättning som följer av Avtalet avses bekosta förverkligandet av syftet med föreningens verksamhet.

Att föreningen ska vara märkes- och leverantörsoberende ska tolkas generellt och innebär givetvis inte något hinder mot att föreningen ingår avtal med en viss leverantör i det enskilda fallet. Den tolkning som Net at Once synes göra skulle i princip göra det praktiskt omöjligt för TreSve Fiber att åstadkomma det som verksamheten syftar till.

Handläggningsfel

Skiljedomaren har prövat samtliga Net at Onces bestridandegrunder. I skiljedomen har även Net at Onces argumentation avseende Daniel Ohlins vittnesuppgifter noterats. Någon presumtion för att omständigheterna inte beaktats finns således inte – snarare tvärtom. Det finns inget skäl att anta att skiljedomaren underlåtit att beakta någon för målet relevant omständighet eller bevisning.

Frågan om föreningens rättskapacitet behandlas i skiljedomen och skiljedomarens bedömning vilar på en omfattande, grundlig och komplett genomgång av parternas argumentation i målet. Det förhållandet att skiljedomaren inte tillmätt en viss omständighet eller viss bevisning samma betydelse som Net at Once är inte detsamma som att omständigheten eller bevisningen inte beaktats.

Net at Onces ombud har inte utestängts från att närvara fysiskt i den mellan parterna överenskomna lokalen. Någon ovillkorlig rätt för ett motpartsombud att genomföra motförhör med motparter eller vittnen i samma rum som dessa befinner sig finns inte.

Plats för förhandlingen har bestämts i samråd med parterna. Skiljedomarens beslut ska ses i ljuset av de synnerligen speciella omständigheter som rått och alltjämt råder till följd av covid-19 och med beaktande av de riktlinjer om social distansering och reserestriktioner som Folkhälsomyndigheten utfärdat. Såväl telefonförhör och förhör via videolänk är metoder som sedan länge tillämpats i allmän domstol. Den tekniska plattform som använts i förevarande fall har fungerat klanderfritt och Net at Once har kunnat genomföra motförhör utan några problem. Att hålla förhandlingen via länk har inte i något avseende inneburit att kraven på en rättssäker handläggning har eftersatts. Skiljedomaren har i skälig tid underrättat parterna om tid och plats för förhandlingen.

Under alla omständigheter finns det inget som tyder på att det förekommit något fel som kan antas ha påverkat utgången i målet.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Parterna har i hovrätten åberopat skriftlig bevisning. I hovrätten har delar av förhören under skiljeförfarandet med Anders Linde och Daniel Ohlin spelats upp med ljud och bild.

HOVÄTTENS DOMSKÄL

Hovrätten prövar först frågan om TreSve Fiber har saknat rättskapacitet

Net at Once har fört fram flera olika grunder till stöd för att hovrätten ska upphäva skiljedomen. En fråga som är av grundläggande betydelse är om TreSve Fiber har saknat rättskapacitet och därför inte kunnat ingå skiljeavtalet eller uppträda som part i skiljeförfarandet. Hovrätten prövar därför den frågan först.

Det står klart att Anders Linde och Daniel Ohlin i en eller annan slags organiserad form och under namnet TreSve Fiber har samarbetat och verkat för utbyggnad av bredband inom Svedala kommun och Trelleborg kommun. TreSve Fiber gör gällande att detta har skett inom ramen för en ideell förening (som har rättskapacitet), medan Net at Once menar att det inte har varit fråga om en ideell förening utan en oregistrerad ekonomisk förening eller ett enkelt bolag; i båda fallen har man saknat rättskapacitet.

Rättsliga utgångspunkter om vad som är en ideell och ekonomisk förening

Det finns ingen lag som definierar vad en ideell förening är och det finns inget krav på att en sådan förening ska vara registrerad för att ha rättskapacitet. Vad som är en ekonomisk förening är däremot definierat i lag. Vid tiden då TreSve Fiber bildades gällde lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. Den lagen ersattes den 1 juli 2018 av lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar. Av övergångsbestämmelserna följer att den senare lagen ska användas vid hovrättens prövning, även om det i det här fallet inte spelar någon roll. Enligt båda lagarna kännetecknas nämligen en ekonomisk förening i huvudsak av att föreningen har till syfte att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom ekonomisk verksamhet. Detta ska i sin tur ske genom att medlemmarna på olika sätt deltar i verksamheten. Medlemmarna ska således inte bara vara föreningens ägare utan de ska delta i föreningens verksamhet. En ekonomisk förening måste vara registrerad för att få rättskapacitet. Det är inte alltid helt enkelt att dra gränsen mellan vad som är en ideell förening och en ekonomisk förening, vilket bl.a. framgår av ett rättsfall från Högsta domstolen (NJA 2000 s. 365).

Bedömningen i det här fallet

Utgångspunkter

Med utgångspunkt i det som Net at Once har invänt om varför TreSve Fiber saknar rättskapacitet prövar hovrätten nu om TreSve Fiber trots att man alltså hela tiden har beskrivit sig som en ideell förening i själva verket har bedrivit verksamhet som gör att man inte har varit en sådan förening. I praktiken handlar prövningen framför allt om frågan om TreSve Fiber har bedrivit sådan ekonomisk verksamhet som kännetecknar en ekonomisk förening.

Organisationens stadgar m.m.

En första fråga är vad som framgår av TreSve Fibers stadgar. Hovrätten har tagit del av två olika stadgar, daterade den 23 maj 2016 respektive den 11 juli samma år. Däremot har hovrätten inte tagit del av någon dokumentation i form av protokoll eller liknande som visar hur det gick till när de olika stadgarna antogs. TreSve Fiber har gjort gällande att stadgarna har kommit till i behörig ordning och hovrätten är beredd att godta detta i fråga om stadgarna från maj, framför allt eftersom stadgarna verkar vara egenhändigt

undertecknade av Anders Linde och Daniel Ohlin, samtidigt som det alltså står klart att de två vid den här tiden hade startat upp någon slags organiserad verksamhet. Av stadgarna från maj framgår att ändringar av stadgarna ska ske efter beslut vid två på varandra följande allmänna möten, varav ett ska vara ordinarie årsmöte och att årsmöte ska hållas i mars månad. Redan på grund av detta kan det konstateras att det inte är visat att stadgarna från juli 2016 har tillkommit i behörig ordning. Hovrätten bortser därför från dessa stadgar vid den fortsatta prövningen. När det i fortsättningen talas om stadgar avser hovrätten således de stadgar som är daterade den 23 maj 2016.

Det som framgår i stadgarna om föreningens syfte talar inte emot att man hade kunnat verka för de uppsatta ändamålen inom ramen för en ideell förening. Det kan vidare konstateras att de olika paragraferna i stadgarna inte är helt lätta att förstå och att det uppstår en del motstridigheter när man läser dem tillsammans. Hovrätten menar dock att stadgarna har en utformning som gör att det har varit möjligt att anta nya medlemmar; föreningen har i den meningen varit öppen. Det kan också konstateras att Daniel Ohlin och Anders Linde redan genom stadgarnas utformning är mycket tätt knutna till sammanslutningen, bl.a. genom att de utses till permanenta medlemmar i föreningen och att de två av allt att döma var tänkta att inneha rollerna som ordförande samt kassör och sekreterare, även om stadgarna är tvetydiga i detta avseende.

TreSve Fiber har till stöd för att man har varit en ideell förening framhållit att Skatteverket den 3 augusti 2016 tilldelade sammanslutningen ett organisationsnummer som ideell förening och att Kronofogden i ett beslut om verkställighet av skiljedomen har avslagit en invändning från Net at Once om att TreSve Fiber saknar rättskapacitet. Det kan redan här konstateras att den prövning som hovrätten ska göra i det här målet är annorlunda än de prövningar som Skatteverket och Kronofogden har gjort i sina ärenden. Hovrätten återkommer nedan till betydelsen av Skatteverkets och Kronofogdens beslut.

Ideellt eller ekonomiskt syfte?

Stadgarnas ordalydelse ger alltså inte direkt stöd för att syftet med föreningen har varit att främja medlemmarnas ekonomiska intressen. Det finns dock flera omständigheter som talar för att man i själva verket huvudsakligen har bedrivit en affärsmässig

verksamhet i föreningens namn i syfte att nå ett ekonomiskt överskott. Hovrätten utvecklar nu skälen för detta.

I början av oktober 2016 ingick TreSve Fiber avtal med Trelleborg och Svedala kommun. Enligt dessa avtal fick man kostnadsfritt disponera kommunernas kanalisationer för bredband (en kanalisation är ett rör i vilket en fiberkabel ligger). Daniel Ohlin har vid förhöret under skiljeförfarandet bekräftat att det redan före ansökan om registrering av föreningen hos Skatteverket hade förts samtal med Net at Once i syfte att nå ett samarbete som skulle ge kick-back till föreningen. Hovrätten måste därför utgå från det redan när avtalen med kommunen tecknades hade förts ingående diskussioner mellan TreSve Fiber och Net at Once om en samverkan. Kort tid efter TreSve Fibers avtal med kommunerna ingick också parterna Avtalet. Här kan det läggas till att hovrätten anser sig behöva godta parternas samstämmiga uppfattning om att Avtalet ingicks den 3 november 2016 trots att den avtalshandling som hovrätten har fått ta del av verkar ha undertecknats av företrädare för båda parter redan i juni samma år. Avtalet innebär sammanfattningsvis följande.

TreSve Fibers uppgift var att upplåta kanalisationerna till Net at Once, sköta kontakter med kommunen och andra parter för att möjliggöra och underlätta Net at Onces byggnation av fiber och att verka för försäljning av tjänster till hushåll inom området. Försäljningen skulle ske genom att Net at Once ingick avtal med slutkunderna. För detta skulle TreSve Fiber få kick-back, dvs. ekonomisk ersättning som uppgick till 10 procent av Net at Once:s omsättning av kick-back tjänster till slutkunderna. Kick-back skulle utgå så länge en kund var kvar och betalade för kick-backtjänsten dock längst i 25 år från dagen för Avtalet. TreSve Fiber åtog sig också att inte utföra sådana tjänster som TreSve Fiber skulle utföra för Net at Once enligt Avtalet för någon annan under giltighetstiden av Avtalet.

Hovrätten konstaterar att Avtalet till sitt innehåll framstår som helt igenom affärsmässigt; det handlar helt enkelt om att TreSve Fiber mot ersättning har åtagit sig att exklusivt verka för Net at Once utbyggnad av bredband och försäljning av tjänster inom de berörda områdena. Att ersättningen enligt Avtalet är marknadsmässig bekräftas av att den i procent motsvarar den kick-back som Daniel Ohlin skulle få för försäljning

av bredband enligt ett avtal som han för bolaget Bredbandskompens Sweden AB räkning i augusti 2016 hade ingått med Net at Once.

Enligt Avtalet skulle TreSve Fiber alltså exklusivt verka för Net at Once. Det har inte kommit fram någon förklaring till att TreSve Fiber skulle verka för just Net at Once intressen. Att TreSve Fiber gick med på detta avtalsvillkor framstår därför i sig som svårförenligt med att TreSve Fiber ideellt skulle verka för en utbyggnad av bredband. Av mejl mellan Anders Linde och representanter för Net at Once framgår vidare att TreSve Fiber mycket enträget och med mycket högt tonläge påtalat för Net at Once att andra aktörer höll på att ta kunder ifrån bolaget och samtidigt efterfrågat ytterligare försäljningsåtgärder från Net at Once. Hovrätten har således fått en tydlig bild av att företrädare för TreSve Fiber har arbetat aktivt för att utestänga andra bredbandsleverantörer från att få tillgång till nya kunder och anlägga bredband. Det har inte kommit fram något konkret stöd för TreSve Fibers uppgift om att detta var nödvändigt eftersom det krävdes en viss anslutningsgrad inom ett område för att Net at Once skulle vara berett att anlägga bredband där. Det kan inte anses visat att exklusiviteten var nödvändig för att få till stånd en utbyggnad av bredband inom de aktuella områdena. Det har inte heller kommit fram någon förklaring till varför man så sent som i oktober 2016 utåt utgav sig för att vara en oberoende samordnare när man bara någon månad senare ingick Avtalet; som har nämnts hade samarbetet varit på tal redan innan ansökan om registreringen hos Skatteverket i augusti. För hovrätten är den enda rimliga tolkningen av det som nu har redovisats att TreSve Fiber bedrev sin verksamhet i syfte att maximera den ekonomiska ersättningen från Net at Once.

Så här långt kan det konstateras att TreSve Fiber har agerat exklusivt för Net at Once räkning samtidigt som man enligt Avtalet hade rätt till en marknadsmässig ersättning i upp till 25 år. För hovrätten framstår Avtalet som helt kommersiellt. Till bilden hör också att det inte har kommit fram någon förklaring till varför den höga ersättningen (kick-backen) var nödvändig för att TreSve Fiber skulle nå de mål för verksamheten som framgår av stadgarna. Det får visserligen godtas att TreSve Fiber hade haft och skulle komma att ha utlägg för lokaler och förtäring i samband med informationsträffar och liknande, men utredningen i målet ger inte stöd för annat än att de samlade kostnaderna för detta varit högst begränsad och det finns inga indikationer på att det i framtiden skulle

uppstå några stora kostnader. Det som har lagts fram i hovrätten från förhören med Daniel Ohlin och Anders Lindhe under skiljeförfarandet ger inte heller stöd för att deras krav för nedlagt arbete skulle motsvara några större belopp, snarare tvärtom. Det kan återigen framhållas att TreSve Fiber tillhandahöll kanalisationserna utan någon kostnad för egen del.

Hovrätten konstaterar att TreSve Fiber från början har drivit en tydligt affärsmässig verksamhet som har syftat till att generera vinst. Till detta kommer att TreSve Fiber måste sägas ha en mycket nära koppling till just Anders Linde och Daniel Ohlin. Detta inte minst med hänsyn till stadgarnas utformning om att de två är ”permanenta medlemmar” i föreningen. Av protokoll framgår att det ska ha funnits ytterligare två medlemmar, men det har hela tiden varit fråga om nära anhöriga till Anders Linde och Daniel Ohlin samtidigt som det inte har kommit fram vad de medlemmarna hade för intresse av att vara med i föreningen. Det verkar som att bara Anders Linde och Daniel Ohlin har varit aktiva i verksamheten. Som redan har berörts utgår hovrätten från att intäkterna i verksamheten skulle komma att vida överstiga de kostnader som föreningen kunde tänkas ha för att nå sitt syfte med bredbandsutbyggnad. TreSve Fiber har inte förklarat vad man hade tänkt göra med pengarna, men en rimlig utgångspunkt är att intäkterna på ett eller annat sätt skulle komma medlemmarna till godo, om inte annat genom att stadgarna föreskriver att tillgångarna ska delas mellan medlemmarna vid föreningens upphörande och avveckling. Det är således tydligt att verksamheten närmast har syftat till att främja Anders Lindes och Daniel Ohlins ekonomiska intressen.

Betydelsen av Skatteverkets och Kronofogdens beslut

Av det ovan anförda följer att hovrätten har lagt andra förhållanden till grund för bedömningen av sammanslutningens verksamhet och syfte än vad Skatteverket och Kronofogden verkar ha gjort. Detta innebär att prövningarna av de myndigheterna inte kan ges något egentligt bevisvärde för att det trots allt skulle ha varit fråga om en ideell förening.

Hovrättens slutsats

Hovrätten har vid sin prövning kommit fram till att TreSve Fiber redan från det att organisationen skapades i princip uteslutande har bedrivit verksamhet på ett sätt som

kännetecknar en ekonomisk förening: syftet har varit att genom ekonomisk verksamhet främja medlemmarnas ekonomiska intressen och de permanenta medlemmarna Anders Linde och Daniel Ohlin har i deltagit i verksamheten. Även om hovrätten inte prövar om organisationen i övrigt uppfyller kraven för en ekonomisk förening eller någon annan sorts sammanslutning kan det konstateras att det inte finns skäl att se föreningen som en ideell förening. TreSve Fiber saknade följaktligen rättskapacitet att ingå Avtalet, skiljeavtalet och att påkalla skiljeförfarande.

Net at Once har väckt frågan om bristande rättskapacitet på rätt sätt

Hovrätten gör bedömningen att Net at Once har väckt frågan om bristande rättskapacitet på ett sådant sätt vid sin talan i skiljeförfarandet att man inte nu är betagen sin rätt att göra invändningen gällande.

Hovrättens slutsats och frågan om rättegångskostnader i hovrätten

Hovrätten har kommit fram till att skiljedomen ska upphävas eftersom TreSve Fiber har saknat rättskapacitet och att det därmed inte finns något giltigt skiljeavtal (se 34 § första stycket 1 lagen [1999:116] om skiljeförfarande).

Net at Once har begärt ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten. En följd av att hovrätten nu konstaterar att TreSve Fiber saknar rättskapacitet är att den sammanslutningen inte kan åläggas någon skyldighet att betala rättegångskostnaderna. Hovrätten avslår därför Net at Once begäran.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Eftersom det kan vara av vikt för rättstillämpningen tillåter hovrätten att avgörandet överklagas. Ett överklagande ska göras senast den 30 november 2021.

I avgörandet har hovrättslagmannen Niklas Rundberg, hovrättsrådet Per Christensen (referent) och tf. hovrättsassessorn Annika Oskarson deltagit.

Hovrätten är enig.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se